

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ — ΜΑΪΟΣ 2023

ΔΙΚΑΙΟ & ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

BUSINESS LAW INSIGHTS 2023

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
— ΜΑΪΟΣ 2023

Επίλυση διαφορών/
Ανάπτυξη/ Δημόσιες
συμβάσεις/ Ενέργεια/
Ακίνητα & επενδύσεις/
Επιχειρήσεις
& ανταγωνισμός/
Εργασιακές σχέσεις/
Κανονιστική
& δεοντολογική
συμμόρφωση

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ
 ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ Η Διαμεσολάβηση ως πρακτική ESG

Η βιωσιμότητα αποτελεί κομβικό στοιχείο των κριτηρίων ESG. Τα δομικά στοιχεία της Διαμεσολάβησης ταιριάζουν με τα κριτήρια ESG καθώς μοιράζονται την κοινή κουλτούρα της βιωσιμότητας, καθιστώντας τη Διαμεσολάβηση πρακτική ESG και τον πλέον πρόσφορο τρόπο επίλυσης (και) διαφορών ESG.

Το ακρωνύμιο ESG αναφέρεται στα αρχικά των λέξεων Environmental, Social and Governance και αποτελεί ένα σύνολο προτύπων (κριτηρίων) περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εταιρικής διακυβέρνησης που λαμβάνονται υπόψη για τη συνολική αξιολόγηση επιχειρήσεων, μαζί με τα οικονομικά δεδομένα τους, κυρίως ως αντικείμενο επένδυσης αλλά και γενικότερα (ESG). Ουσιαστικό στοιχείο του ESG είναι η βιωσιμότητα των επιχειρηματικών πρακτικών.

Το ESG άπτεται ευρέος φάσματος θεμάτων, που περιλαμβάνουν το συνολικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα μιας επιχείρησης, το εν γένει κοινωνικό προφίλ και ιδίως τη συμπεριφορά της έναντι των υπαλλήλων, των προμηθευτών και των πελατών της, καθώς και την εταιρική πρακτική της σε θέματα όπως τα δικαιώματα των μετόχων της, η σύνθεση των οργάνων διοίκησης της και οι πολιτικές κάθε είδους αμοιβών. Τα πρότυπα ESG ποικίλλουν, ιδίως ανάλογα με το αντικείμενο της επιχείρησης και τη χώρα δραστηριοποίησής της, και καθορίζονται από διεθνείς οργανισμούς, όπως οι: MSCI¹, Global Reporting Initiative (GRI)², The UN Principles for Responsible Investment (UNPRI)³, Sustainability Accounting Standards Board (SASB)⁴.

Η προώθηση βιώσιμων και υπεύθυνων εταιρικών πρακτικών μέσω του ESG επιβραβεύει τις επιχειρήσεις που το εφαρμόζουν, δημιουργώντας

Δημήτρης Εμβαλωμένος

Δικηγόρος, LL.M.,
Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής του Υπουργείου
Δικαιοσύνης και του Centre of Effective Dispute
Resolution (CEDR), Λονδίνο, Η.Β.,
Αναπλ. Διευθύνων Εταίρος της Μπαχάς,
Γραμματιδής και Συνεταίροι (BGP)

πολλαπλά οφέλη που διασπείρονται στις ίδιες, στους αποδέκτες των ESG πολιτικών τους και στους επενδυτές τους⁵.

ESG - ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Επακόλουθο της κομβικής σημασίας του ESG για τις επιχειρήσεις είναι η αυξητική τάση:

- α επενδύσεων με κριτήρια ESG⁶,
- β νομοθετικής ρύθμισης, διεθνώς και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), με πρόσφατη τη θέσπιση της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 για «την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες» (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD)⁷, που εκδόθηκε στο πλαίσιο:
  - ▶ της Δέσμης Μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2021 για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση⁸ και
  - ▶ της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας του 2021-2022⁹,
- γ εταιρικής ανάλυσης - εκθέσεων¹⁰, σε ανταπόκριση του β),
- δ αξιώσεων τρίτων για αποζημίωση ή παράλειψη πρακτικών σχετικών με το ESG¹¹. Ωθηση στην τάση αυτή αναμένεται να δώσει η οδηγία (ΕΕ) 2020/1828 για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές, που ενσωματώθηκε με τον Ν. 5019/2023¹², καθώς διευκολύνει τις συλλογικές αξιώσεις στην ΕΕ για πλήθος ενωσιακών νομοθετημάτων.

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ -

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

Ως ρυθμιζόμενη μορφή (καθώς υπάρχουν ποικίλες αρρυθμιστες παραλλαγές της), η Διαμεσολάβηση είναι μια διαρθρωμένη διαδικασία απόπειρας συναινετικής επίλυσης ιδιωτικής (αστικής ή εμπορικής) διαφοράς, εφόσον τα μέρη έχουν εξουσία διάθεσης του αντικείμενου της, «με καλόπιστη συμπεριφορά και συναλλακτική ευθύτητα», με τη βοήθεια τρίτου, κατάλληλου και αμερόληπτου προσώπου, του διαμεσολαβητή, και με πυλώνες την εμπιστευτικότητα και την ιδιωτική αυτονομία. Το πεδίο της Διαμεσολάβησης είναι ευρύτατο, με όριο τα χρηστά ήθη και τη δημόσια τάξη, η δε διαδικασία της είναι ιδιαίτερα ευέλικτη και μη δεσμευτική μέχρι την τυχόν συμφωνία των μερών (άρθρα 2, παρ. 1, 2 & 3, 3, παρ. 1, 5, παρ. 3-5, 12-15, Ν. 4640/2019).

Στην ουσία της, η Διαμεσολάβηση στοχεύει στην ανάδειξη των συμφερόντων και των συναισθημάτων αντί της επιδίωξης των θέσεων των μερών, στη διεύρυνση της πίτας αντί της μοιρασιάς της υπάρχουσας, στη δημιουργική θεώρηση των πραγμάτων αντί της στερείρας διεκδικητικής και εντέλει στην επίλυση της διαφοράς αντί της διεκδίκησης αξιώσεων, μάλιστα δε ταχύτερα και οικονομικότερα της αντιδικίας.

Έτσι, η Διαμεσολάβηση αποτελεί ευκαιρία σφαιρικής και ρεαλιστικής αποτίμησης μιας διαφοράς (έστω κι αν δεν καταλήξει τελικά σε συμφωνία) που δημιουργεί η συνδρομή του δι-

αμεσολαβητή, κάτι που τη διακρίνει από τη διαπραγμάτευση. Η αναγνώριση των πλεονεκτημάτων και της χρησιμότητας της Διαμεσολάβησης αποδεικνύεται από τις πλείστες παραπομπές σ' αυτήν του Έλληνα και ενωσιακού νομοθέτη¹³.

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ESG - ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το πλαίσιο του ESG βρίσκει στη Διαμεσολάβηση την πλέον κατάλληλη μέθοδο επίλυσης διαφορών, αφού αυτή, και όχι η αντιδικία, μπορεί να προσφέρει γρήγορη, ευέλικτη, συναινετική και win-win λύση στη βάση των αμοιβαίως αποδεκτών συμφερόντων των μερών, συνεπώς βιώσιμη, δηλαδή πρακτική και εφαρμόσιμη, λύση. Έτσι, η χρήση της Διαμεσολάβησης για την επίλυση διαφορών, και ειδικά διαφορών ESG, είναι έμπρακτη απόδειξη επιχειρηματικής κουλτούρας προσανατολισμένης στη βιωσιμότητα.

Γι' αυτό η Διαμεσολάβηση προκρίνεται ως πρακτική επίλυση διαφορών ESG από αναγνωρισμένους διεθνείς οργανισμούς, όπως το Centre for Effective Dispute Resolution (CEDR) και ο πρόσφατος μηχανισμός του επίλυσης, ειδικά, διαφορών ESG (ESG Resolve - Independent Accountability Mechanism¹⁴), όπου η Διαμεσολάβηση αποτελεί την προεπιλεγμένη μέθοδο, όποτε δεν ορίζεται διαφορετικά.

Η Διαμεσολάβηση είναι εργαλείο ESG και η χρήση της προσδίδει αξία ESG στις επιχειρήσεις. ♦

1. <https://www.msci.com/our-solutions/esg-investing>.
2. <https://www.globalreporting.org>.
3. <https://www.unpri.org>.
4. <https://www.sasb.org/standards/download/>.
5. Ενδεικτικά, <https://www.sustainalytics.com/corporate-solutions/esg-solutions/sustainalytics-esg-training>, ESG investing and sustainability | Deloitte Insights και οι ανωτέρω οργανισμοί προτύπων.
6. Ενδεικτικά, ESG assets may hit \$53 trillion by 2025, a third of global AUM | Insights |, ESG investing - statistics & facts | Statista.
7. Corporate sustainability reporting (europa.eu).
8. Sustainable finance package (europa.eu).
9. A European Green Deal (europa.eu).
10. Ενδεικτικά, <https://kpmg.com/xx/en/home/insights/2022/09/survey-of-sustainability-reporting-2022/esg.html>.
11. Ενδεικτικά, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-01-25/class-action-wave-is-coming-for-esg-claims-green-insight>, <https://kpmg.com/xx/en/home/insights/2021/08/esg-in-claims-vision-strategies-and-decision-making-for-better-outcomes.html>, <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102hj8s/esg-legal-outlook-2022-litigation-risks>.
12. <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/859201/nomos-5019-2023>.
13. Βλ. Δ. Εμβλωμένος, Διαμεσολάβηση: Η «Τυπική» και Ποικίλες «Ατυπες» Μορφές, Off- & Online, ΔιΔ, Τ. 6, Έτος 30, Ιουλ.-Δεκ. 2020 του ίδιου, Τελικά γιατί διαμεσολάβηση;, ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ, τ. 152/2022, σελ. 34 επ. του ίδιου, Η ιδιαίτερη σημασία της Διαμεσολάβησης στην ενωσιακή ψηφιακή αγορά: P2B, DSM & η πρόταση DSA, ΔιΔ, Τ. 7, Έτος 40, Ιαν.-Ιούνιος 2021.
14. <https://www.cedr.com/wp-content/uploads/2023/04/ESG-Resolve-IAM-Procedures-and-Guidelines-March-2023-1.pdf>